

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:

Egész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:

BELEZNAY LÁSZLÓ.

Laptulajdonos: **DARÁNYI FERENC.**

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vásár-u. 2. hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyitlittér sora 30 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:

Egész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

Népszövetségi nagygyűlés.

Katholikus Testvéreink!

Történelmi nagy idöket élünk. A magyar nemzet óriási nagy átalakuláson megy keresztül. A társadalmi forrongások, a szellemi elterjedések, a gazdasági élet halálharcok tüzeiben áll ma az élő nemzedék. A haza, a hit, a keresztény társadalmi rend minden ellensége összefogott ellenünk. *A katolikus egyház ellen* eddig sohasem tapasztalt vehemenciával támadnak a parlamentekben, a sajtóban a népgyűléseken s a titkos társaságokban.

A szociáldemokrácia összefogott a szabaddémokráciával és döntö csatát akarnak produkálni Magyarországon is úgy, mint *Franciaországban és Portugáliában*;

Nyíltan követelik a katolikus iskolák megszüntetését, a vallásoktatás eltörlését, az egyházi vagyon elrablását, az eskü eltörlését és a katolikus papságnak az állampolgári jogokból való kizárását. Cél a történelmi Magyarország legyözeése.

Katholikus testvérek! A kath. Népszövetség egy negyed milliónyi tagból álló tábora hív benneteket! Jöjjetek el tiltakozni a keresztény Magyarország ellen intézett orvítamások ellen!

Országos szervezetünk november hó 13-án délután 3 órakor a Vigadó termében

Nagy katolikus népgyűlést tart, a melyre meghívjuk a hithű katolikus népet.

Ezen nagygyűlésen beszélni fognak: *Rakovszky István*, valóságos belső titkos tanácsos, népszövetségi elnök, *dr Fischer-Colbrie Agost*

kassai püspök, *dr Bonta Károly* ügyvéd, *Rigó Vilmos* mosonkiliti földműves gazda, és *Huszár Károly* szerkesztő, országgyűl. képviselő.

Minden öntudatos katolikus ott legyen! A katolikusok legéletbevágóbb ügyeiről lesz szó! Fel a nagy harcra Istenért, királyért és hazánkért!

**A Kath. Népszövetség
elnöksége.**

Halottak napja előtt.

Október 29.

A lombhullató ős minden esztendőben oda hívja az embereket a fájdalom-költészet dörögött mezejére.

Mikor a madárdal elhal, kivesz, az enyészet, a derű elmúlásának rideg képe tárul elő az idők világában és a földi örömekre reá száll az eszten-

TÁRCA.

A harmadik sakk-partié.

Az öreg úr hangja olyan gyerekes örömmel hangzott, mint amilyen a nagy gyerekeké szokott lenni kicsinyességek közepe.

— Vigyázzon öcsém uram! Sakk a királynak . . . Mondom, vigyázzon a lépésre; baj lesz . . . Nem megmondtam? Lásza megmondolatlan ember. Még egy sakk. Így né. Egy lépés és . . . mondom: . . . mat. Köszönöm a partitét.

Elégedett mosoly játszadozott a bajsza alatt. Rátörmött a félig elszivott pipa maradék dohányára, rápöfékelt s a szoba nyugodt levegőjében hosszú füstpásmák csikjai lomhán teregették ködtestüket.

— No, ígyuk meg a békepocharat. Igy ni.

— Bátyám uram, egy reváns-partiért szabad esedeznem?

— Mára már nem, majd holnap.

— Dejszen csak a harmadik volna

— Éppen azért.
— Fáradt, ugy-e?
— Cseppet se; de máma többet nem játszom.

— Csak nem babonás?
— Babonás a rozsdás kismánó. Hagyjuk Ugy se értenéd.

Nagy füstgomolyt puffantott ki s hüllatag nézte mint lesz a gomolyból csikos pászma, mint illeszkedik hozzá a többihez. A kárcsak a régi emlékek egymás mellé. A régi emlékek, mikből jóformán a tudat maradt meg, hogy voltak és kavargtak s mostanra nyugodtan elpihentek békés eszdeséggel.

Csebeő Balázs réges-régen behúzódtott a kuriájába. Nagy tajték pipákat szopogott, szerette a fákát, a virágokat és makacs agglégényi szívósággal rászokott az otthonához. Nem kellett neki a világ. Az a híres itt vagyok, ott vagyok gavalier, a vármegye egyik elseje egy határozott, hogy lejátszódtott a szerepe, amikor egyetlenegy gújszert fogott. Csak ma-

gamagát vádolgaita, az embereket tisztának becsülte töprengéseiben. És vádlóvá, bíróvá, végrehajtóvá tette önmagát maga ellen. Kiállt a forगतagból, megköszönte a szép napokat, illedelmes meghajlással kiállt a porondról. Elég volt.

Mindennek oka ott viharzott az ifjúságában, abban a furcsa empire-világban, furcsa emberek és furcsa lelkeik közt.

Valahol összeösmérkedtek egy kis szöske lilionszál leánnyal, egy becézni való lelkecskével, akit csak úgy a nagy legények leereszkedésével meg-megsimogatott szóval, tekintettel. Eljátszott ő is, eljátszottak mások is a kis babával, mint ahogyyan a bátyja játszik a hugoskájával. Kis gyujtó lángja lobbant. Gyöngé parázsba piroslott a vékony szál. Egy vékony szál, kettő, három, sok . . . nőtt a lányka, nőtt a tűz is.

— Pár szavam volna hozzád — szólott Csebeő egyik barátja.

— Akkár kettő is, bajtárs.

A park vén platánjai közzé húzódtak

dő egyszeri hivatalos emlékezésének borúja.

A vigalommal a cifraságok változataival teljes év egyik forduló pontja: a *halottak napja* is. Ehhez a jelentős fordulóhoz értünk el rövid két nap multával.

Sokan borzonganak tőle, sokan szeretik a hervadó élet emlékezésének idejét.

Most tehát, a halottak ünnepe előestéjén, midőn minden egyes keresztényi lelket a sírok világának gondossága kezd elfoglalni — mert hiszen mindenkinek nyugszik kedvese a szomorú, csöndes tanyákon — reá kell vezetni gondolatunkat az összesség emlékezésének kötelességére is.

Ott, hol nem gyujthat majd világot, nem hinthet virágot az édes anya, gyermek vagy testvér — szivszorongva sejtjük — hogy lesznek sírok sötétek, koszorútlanak, mert hiszen hát közvetlen hozzátartozóik is elhaltak azóta.

A társadalmi testületeinkhez, társas köreinkhez és egyesekhez is intézzük szavunkat, hogy most kétnapmulva: halottak napján ki gyujt világot és ki tesz koszorút a fehértőkertben nyugó halhatatlan emlékü dalköltőnk: *Palotásy János*, továbbá ugyanott a sírkert szegelletén porladó *Kempelen Riza* és *Szatmáry László* neves költők sírjára?!

Mert programmunkban van a Palotásy-kultusz ápolása, az elsőről gondoskodunk majd mi és kérjük ez uttal

egyben dalosainkat, hogy — mint eddig nem — most se' feledkezzenek meg!..

A többi jeles sírokról is talán majd gondoskodik valaki. Az emberek jók, jó az Isten és oly szép a kegyelet.

— **Városok segélyezése.** Hogy a jelenlegi kormány behatóan foglalkozik a városok segélyezésének kérdésével, élen kiűnt a pénzügyminiszter által betervezett költségvetésből, melyben a minisztertanácsnak a városok sanyarú helyzetét megértő humánus intézkedése szerint, a városok segélyezése, illetve a rosszul javalmazott városi tisztviselők fizetésének kiegészítésére 5 évi tervszerűen előirányzott két millió helyett egy millióval több, vagyis három millió vétetett fel a jövő évi költségvetésbe. Amint értesültünk Lukács László pénzügyminiszter a városok folyó évi segélyösszegét a jövő hóban folyósítani fogja a városok részére.

Megyei és városi ügyek.

Hivatalátadás. Folyó hó 26-án szerdán ejtették meg dr. Benkó Albert alispán vezetésével a Tiszaföldváron székelő tiszai alsójárás szolgabírói hivatalának átadását és átvételét, mely alkalommal dr. Nagy Ottó újonnan megválasztott főszolgabíró a szokásos hivatali formák között vette át elődetől *Bussa Ákostól* a járási hivatal vezetését. Itt közölhetjük, hogy *Bussa Ákos* árvászei elnök most a napokban veszi át a megyei árvászei hivatal vezetését.

Határrendezés. Vármegyénk és a szomszédos Heves vármegye között fennállott vitás határkérdést kedden tartott közös tárgyalás alkalmával rendezték véglegesen. A permanens határvonal megállapítási aktusnál megyénk részéről dr. *Küry*

Albert főjegyző és *Back Andor* szolgabíró, Hevesmegye részéről a műszaki közegeken kívül *Puchin Lajos* tb. főszolgabíró vettek részt.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselőtestülete jövő havi rendes közgyűlését november 4-én pénteken tartja meg *Koncsek* polgármester elnöklésével, melynek összesen 80 tárgya lesz. Ezek közül az érdekesebb ügyek a következők: A Jászberény—Nagykátai—Hevesi vasutvonal építésére tett hozzájárulást jóváhagyó törvényhatósági határozat kihirdetéséből folyó további intézkedés megítélete — A polgármester előterjesztése a piaci és vásári helypénzszedés tárgyában. — Az Erzsébet kórház bizottságának végzése a kórháznál a fertőző betegek részére emelendő külön épület építése iránt. — A főtemplom tornyának kijavítása tárgyában kélt tanácsi végzés. — Az 1911 évi közszéki közmunka mérve és részbeni megváltása tárgyában kélt megyei határozat. — A III-ik állami elemi iskola telekvételi ügyében végleges intézkedés. — A város területén építendő 30 munkásházhoz szükséges telek átengedésének ügye. — A városi tisztviselő főorvos jelentése a III-ik negyedévi közegészségügyi állapotról. — A főgimnáziumi tanalap tulajdonát képező pelei tanya földék eladási ügye. A tanítók és tanítónők kerületi illetményének ügye. Ezeket kivül való tárgyak többnyire boltbérleti, közterület-vételi és illetőségi ügyek.

Irodalom.

Az **Egyházi Közlöny** (szerkeszti *Gerely József*) XXII. évf. 42. számának tartalma.

Vezércikk: Dr. Vass József, Róvás. — *Egyetemes egyház:* A konzisztoriális kongregáció a legutóbbi motu-proprio-ról. — A portugál köztársaság és a Vatikán. — Illusztrációk az új regiméhez — P. Espi-

Az egyik várt, a másik a gondolatát élezte.

— Nos? — szólalt meg Csebeő.

— Őszintén mondd: szeretet Hajnalkát?

— Miért kérde?

— Mert szeretem, mert a bolondja vagyok. Utamban álsz-e, vagy csak legyeskedel vele?

— Komolyan beszélsz?

— Mint ahogyan itt állok.

— Helyes.

A két erős, bátor férfi-tekintete összevillant.

— Én is szeretem, amint te mondád, szólt tompán Csebeő.

— És a szándékaid?

— Tekints magadba, megtalálod a feleletet.

Az egyik a plátánok alján, a másik a susogó lombok közt kutatott.

— Rendbe vagyunk, — szakította meg a hallgatást a másik.

— Keztyűt dobsz? — kérde Csebeő.

— Fel kell venned.

— Lasabban a testtel, ecsém.

— Követelem.

— Jó, jó, de Hajnalka; mit szói hozzá ő?

— Mellékesnek tartom.

— Én nem.

— De én igen. Van annyi jogom hozzá, akár neked. Szeretem s olcsón nem engedem. Ha őt akarod, engem kell az utadból eltakaritanod.

— Vagy neked engem — tette hozzá nyugodtan Csebeő. — Figyelj hát ide. Jól van, meg vivünk. Te tőlem nem ijedsz meg, én meg tőled nem félek. Jól ismersz, gyávasággal nem vádolhatsz mondandóim után. Gondolkodó vagyok és józan... A szerencse döntene köztünk a bajvivásban. De mondd, mi célja volna? A kard sebése, bármilyen veszélyes legyen a vágása, csekély a másik sebhez képest, mit a vesztes szenvedni kényyszerül... És hordozni örök emlékül...

— Gyógyíthatlan, vérzön.

— Elég legyen a nagyobbat viselni. Hagyjuk azt a pengét rozsdálatlan.

— Mit beszélsz? Vak sorshuzásra csak nem gondolsz?

— Nemes volnék tán?

— Hát akkor?

— Döntse el a jövőt három sakkpartió. Két nyert játék járalma legyen a leány... Elfogadod a keztyűt?

— Állom a sarat. Legyen igéd szerint. Tehát mikor?

— Mikor? ... Legyen vadabb, kinzóbb, gyötrelmesebb; ... holnap a Pákozdiak estélyén tanúk előtt.

— Áll.

— Egy föltétellel.

— ? ?

— Senkinek sem szabad tudni az okot. Most se és sohasem.

*

Az estélyen a mamák sehogysem tudták okát sejtteni, mi lelta a két legjobb fiút, hogy sakkozásba merültek.

— Fogadásból játszanak háromszor, egyhuzamban — hozták a hirt a gibic gyűrűből.

Ha tudták volna, hogy egy-egy elvesztett báb egy éles kardvágás, egy elvesztett partió, egy tátong seb.

nouse a liszaboni szerzetes üldözéséről. — A Jézus-társasági atyák száma Portugáliában. — A portugál egyház története Pombal óta. — A Ferrer-évforduló Spanyolországban. — A lefújó fűfők kulturharca. — A csenstohói rablás. — Egy német egyetemi tanár Nathanról és a katolicizmusról. — A esanádi püspök a kath. sajtóért. — *Időszert kérdések*: Egy a szociális fiatal klérusból. Kath. akcióink félsikeréhez. (VIII) — P. F. Munkálatok LXXIII-dik évfolyan. — *Különfete*: A vérben levő mérges anyagok és vertisztítás módjai. — Személyi hírek, apróságok, változások. — Memento. — Szerkesztői üzenetek. — Hírdetések.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Budapest, Esterházy-úcta 15 sz.

A ker. szakszervezetek ügykezeléséről. A Katolikus Népszövetség élénken érzi annak szükségességét, hogy a keresztény szociális organizációk fellendüljenek és céljuknak megfelelő tevékenységet fejlesszenek ki. E cél érdekében most egy igen rövid, de annál tartalmasabb füzetben kiadta a *Katolikus Népszövetség a keresztény szociális szakszervezetek ügykezelési szabályzatát*, amelyet *Székely János* készített el. A füzetet minden érdeklődőnek kívánatra teljesen díjtalanul megküldi a *Katolikus Népszövetség központi irodája*.

UJDONSÁGOK.

Mindenszentek napja. A szomorú őszi ünnep: mindenszentek napja kedden lesz. Mozgalmas élet a sírok otthonában, hol szomorú volta miatt ritkán fordul meg az ember. Ezen napon apraja nagya odazárándókol emlékezni és imádkozni a megholt kedvesek sírjánál. A processzió az uttal a fehértoi sírkertbe vonulki délután 3 órakor. Itt *Erdős András* püspök tart szentbeszédet. Ugyan itt — mint értesültünk — alkony táján *Palotásy János*, dalköltőnek a jó szíve által kivilágítandó sírjánál a dalkör fog énekelni és emlék beszédet tartani. A főgimnázium ifjusága ez uttal nem rendez ünnepélyt a honvédszobornál, hanem az intézet két jól-

Az első játékot Csebeő nyerté, a másodikat ellenfele. A körülötte állók izgatottan várták: ki lesz a győztes, ki nyeri azt a bizonyos fogadást.

Két szintjátzó, néma arcra világítottak a gyergyák. Két sápadt arcra festett piros foltokat az izgalom.

Csebeő vesztett. Egy játékkal egy életet.

Elfogott királynéja a többi báb közé hullott. Egy kis empirefaragású fadarab... Egy kis empire-leány...

Felállt és udvariasan kezét szorított az ellenfelel.

Azóla szerette a fákat, meg a virágokat, szivogatta nagy tajtékpipáit, makacs szívósággal ült az otthonában; elsőkozgatótt, de kettőnél több partit sohasem küzdött meg.

Egy kis fadarab, egy kis empire-leány...

Szuchy Emil.

tevője: *Pintér Mihály* újmetetői és fodornak a szolnoki temetőben levő sírjához vonult ki.

— **A honvédség köréből.** A novemberi katonai előterjesztések alkalmából a helybeli honvéd állomásnál *Eigen Pál* hadnagy a tisztakar és úri társaságunk kedvelt tagja főhadnaggyá nevezetelt ki. Ugyan ez alkalomból *Petyó József* főhadnagy a helybeli honvéd zászlóaljtól a miskolci 10-ik honvéd gyalogezredhez helyeztetett át.

— **Uj tanítónők.** Ugy értesültünk hogy az újonnan állított harmadik állami elemi iskolához a vall. és közokt. miniszter *Erős Hermin* és *Benyórszky Jolán* okl. tanítónőket, városunk szülőiteit nevezte ki.

— **Községi vizsgálatok.** *Varga István* járszfeljárasi főszolgabíró a héten fejezte be a járás községeinek ügykezelési és pénztári vizsgáatait az utolsó állomás Jászárokszállason. A vizsgálat folyamán a főszolgabíró csekélyebb kezelési hibáktól eltekintve általában rendet és pontoságot talált minden egyes községben.

— **Katonai szemle.** A III-ik honvédkerületi parancsnokság kiküldötte: *Palat Artur* alhadbiztos a hétfőnyomán tartott egy számtiszt közbenjöttével a helybeli honvédszászlóalj gazdasági szemlét, mely alkalommal a gazdasági kezelést körül a legnagyobb rendet és pontoságot konstatalta.

— **Művészet.** *Bihari Ákos* a budapesti vígszínház jeles művésze hozzánk intézett sorai szerint megismétlendő multkor nem sikerült klasszikus művészi estélyt, a jövő hó első napjaiban városunkba szándékozik jönni. Ez okból felkerjük az igazi művészetet megértő és pártoló községünket, hogy a kibocsájtandó íveken a belépő jegy lefogalásával részvételi szándékukat előjegyezni sziveskedjenek, mert a művész csak az esetbe jó körünlébe, ha a község akaratá a helyek előjegyzésével ily értelemben megnyilvánul. Előjegyzési ívek a mai napon kitéve vannak az úri kaszinóban, a kereskedelmi körben és a közp. kat. körben, valamint *Novoiha Andor* könyvkereskedésében, hol a belépő jegyek is átadati fognak.

— **Tanítói közgyűlés.** Az egri egyházmegye tanítótsága e hó 26-án és 27-én tartotta Egerben kéténekesi szokásos közgyűlését, melyen 19 esperesi kerület kiküldöttei jöttek össze, hogy a tanügyi kérdést tárgyalás alá vegyék.

— **A szabadságharcban elesett honvédeink emlékoszlopának halottak estélyén** a gimn. tanuló ifjuság által eddigi szokásos megkoszorúzása — azon indító okból, hogy ezen a napon nagy község családai gyászában a temetőket látogatja — ezen túl el fog maradni; hanem a tanári testület határozatából ezen hazafias ünnepély, mint alkalmasabb napon, márc. 15-én fog megtartani.

— **Téli hangversenyek.** A téli hangverseny rendezése a következő sorok közzétételére kért fel: A hangversenyek az eddigi aláírásokkal biztosítvánk és így a rendezőség megkezdte tárgyalásait a szereplőkkel. Az első hangverseny (idejétt később határozott meg, vagy november végén vagy december elején lesz) *Krammer Teréz* a m. kir. Operaház európai hírv. művésznőjének és *Janda tanár*, hegedűművésznék közreműködése biztosított. Az aláírókkal annak idején pontosan közöljük a hangverseny idejét és programját, a jegyeket a hangverseny előtt egy pár nappal előbb kapják kézhez az aláírók, ugyanakkor fizetendő ki a bérlet ár. Az aláírás végső határideje f. évi no-

vember hó 15-e azontul nem lehet a felhívás áraival előjegyezni, hanem helyenkint egy koronával dragább. A rendezőség tudatja a községgel, hogy jegyek már csak korlátozott számban kaphatók. Akik esetleg aláírni óhajtanak és nem jutottak ivhez, elég ha levelezőlap utján akár *Hajtai Ferenc* tanár, akár dr. *Szivós F.* ügyvédhez fordulnak. A főváros művészkörével a tárgyalások tovább folynak a későbbi hangversenyek műsorára vonatkozólag, a végleges megállapodásokat annak idején közöljük a községgel. A rendezőbizottság.

— **A Rozália kápolna restaurálását** jelentetük már. A kápolna rozoga zsindej tetejét új cseréptetőzettel cserélték fel. Belsejét pedig újra festi *Jurena Antal* festő ki a főtemplomot is festette — ez elég biztosíték, hogy szép és szolid kivitelű lesz. A költséget közadakozásból fedezik. Ez uton is felkerjük a jászivő adakozókat hogy e célra szánt adományaikat a plebániára vigyék.

— **A reformáció emlékünnepe.** A jászberényi református egyház ma október 30-án d. e. 10 órakor a templomukban a reformáció emlékére úrvacsorával egybekötött ünnepélyes istentiszteletet tart. Ugvancsak ez alkalomból az iskolában is lesz nagyobb szabású ünnepély.

— **Szalón bővészet.** *Itt van Collin*, ki tudvalevőleg felülmulhatadain fantasztikus illuzionista ma tartja előadását a Lehel szálloda éttermében. Kivüle még föllép az országhírű *Szilágyi Elemér* a fővárosi orfeum tagja. A műsor melyet a falragaszok hirdettek kizárólag családias jellegű. Kik jobb helyet akarnak sziveskedjenek előre bejelenteni. Kezde fél 9 órakor. Kívánatra helyek fenntartanak.

— **A Zagyva fertőzése ügyében** hírlí adtuk a Hatvanban multkor lefolyt helyszini vizsgálatot, mely alkalommal konstatalatott, hogy a Zagyva vizének fertőzése nem a hatvani cukorgyár által okozott. A Hatvanban megindított eljárással egyidejűleg dr. *Kele József* vármegyei tiszti főügyész és *Jászberényi* városa egészségügyi kihágás miatt a selypi cukorgyár ellen is tett feljelentést, melyre névze kurta-furcsa elbírálás után a sziráki járás főszolgabírája a héten f. hó 24-iki kelettel hozott határozatot, amely szerint a dr. *Kele József* által beadott tárgyalás iránti kérelemre az ügyet Nográd vármegye alispánjához terjesztette fel. Nézetünk ez ügyben az, hogy a jászág vagyoni és egészségügyi érdekei ellen intézett ezen merényletet bármi módon meg kell torolni.

— **Toronytétő javítás.** Főtemplomunk toronyán is beigazolódtott, hogy az idő vasfoga mindent megemészt, még a rezet is, mert a rézből készült torony tető több helyen kilyukadt s most javítás alatt van. Sőt a tetőt tartó gerendázatot is megroggya a szu, azokat is újakkal pótolják. A szédítő magban folyó munkának sok nézője akad.

— **Megcsipett kártyások.** A csendőrség a hét folyamán egy veszedelmes kártyakompiánt ugrasztott szét *Jákóhalma* községében, hol *Tábi István* házánál titokban házárdjátékokat játszottak és rendszeresen fosztogatták a léprement embereket. Mikor a csendőrség meglepte őket éppen egy ottani gazdát *Szöllőssy István* fosztották ki minden pénzéből. A kártyások és a szives házigazda ellen megindították az eljárást.

— **A szájsz és körömfájás** járvány nem csak vidékünkön de az ország minden részén erősen terjed. A héten vett jelentés szerint legujabban *Cegléd* és a nagyáltal járásban lépett fel a hasított körmű állatok között a szájsz és körömfájás.

Vidéki rövid hírek.

— **Esperantó kurzus.** A Szolnok városában megalakult esperantó csoportnak már 62 tagja van. Legutóbb a csoport vezetője (grupestro) Fehér Mihály dr tartott a polgári fiúiskola helyiségében érdekes előadást.

— **Tréfából halál.** Orosz Imre újkécskei lakos a szőlőjéből hazatérőben az útszéleire ült, hogy kipihenje magát s ott elaludt. Az utána menő munkás csapatból Varga nevű tréfátakarván csinálni botjával az alvó ember felé vágott, akit fején találva oly szerencsétlenül ütött meg, hogy tüstént szörnyet halt. Vargát letartóztatták.

— **A szépreményű apasch.** Polgár Pista a neve annak a 8 éves kis újsághi-hordó gyermeknek, aki Szolnokban az újsághi-hordás örve alatt minden féle laposokat követett el. Legutóbb a héten Potari János házának ablakán bemászva egy 127 koronás tak. pénztári könyvet lopott el. Rajta kapták a kis nebulót, ki most féltelmében szülői házából is megszökött.

— **Negyedik gyógyszerár.** Nem Jászberényben, hanem Gyöngyösön már a befejezés stádiumába lép a negyedik gyógyszerár felállításának ügye. A megye főorvos dr Turtsányi Gyula a múlt héten tartott helyszíni vizsgálatot.

— **Vak Bottyáni emlékezete.** A Rákóczi-kor kuruc generálisáért kinek hanvai a gyöngyösi sz. Ferencrendiek templomában nyugosznak november 14-én lesz ünnepélyes requiem.

— **Repülőgép felszállás Egerben.** A Tóth testvérek es az egri származású Radler Aurél aviatikusok ma délután felszállást rendeznek Egerben az érsekkert mögötti téren.

— **Hulló koronák.** Klein Mór kun-madarasi kereskedő a karcagi hetivásárra menet mintegy 500 korona ezüst pénzt potyogtatott el az országúton. Ezt azután Pasa Sándorné társával koronánként egytől egytől felszedte azután megugrott. A csendőrség most nyomozza a becsületlen megtalálót.

— **Száguldó gillotin.** A múlt héten haladt keresztül Tiszasülyön egy fővárosi cég autómobilja, amidőn a rom. kath. iskola előtt a gyorshajtás következtében két kis iskolás fiút agyon gázolt. A vigyázatlanságnak azonban a soffőr is áldozata lett, amennyiben a gépkocsi alá kerülven, ott lelé halálát. Az utasok szintén súlyosan megsebesültek.

— **Készül a kenyérgyár.** A jász-páti kenyérgyár építése rohamosan halad előre. Már a kemence felszerelése folyik. Mint értesültünk a kenyérgyár első produktuma december 1-én már piacra is kerül.

— **Sikkasztó vaskereskedő.** Hoffman Sámuel nagykorósi ocskavakereskedő, Fischer Sándor ceglédi lakostól több zsák gypajut vett át hónapokkal ezelőtt értékesítés végett. De sem a gypajut, sem annak árát a mai napig vissza nem szolgáltatatta. Most a károsult feljelentette sikkasztás vétségéért.

— **Csecsemő hulla.** Ugy hírtelt, hogy a jászladányi vasuti állomás előtt egy csecsemő holttestet találtak volna meg. A feljelentés folytán megejtett hatósági vizsgálat alkalmával kiderült, hogy az csak egy még fejletlen méhmagzat volt. Tehát a vizsgálat ily irányban indult most meg.

K. M. Felsőszentgyörgy. Köszönjük szíves értesítését.

B. M. Mesterszállás. A mulasztásért — mely véledenül történt — szíves elnézését kérjük. Mi sajnáljuk legjobban, hogy az érdekes aktuális közlemény lemaradt. Az oka, hogy a szerkesztőnk távollétében a helyettes szerkesztőhöz nem jutott el a kellő időben a kérdéses tudósítás, amit csak a szerkesztő hazatértekor bontottunk fel. Kérjük továbbra is szíves érdeklődését.

B. Szerena. Szeged. Köszönő és elismerő soraid igen jól estek. Szomorú kötelesség volt. Tiszta szívünk szerint tettük. A vers írója Andor öcsése.

N. L. E. Jásztelek. A távbeszélőre vonatkozó szíves ajánlatára nézve levélben fogjuk értesíteni. Kérjük addig levélben esetleges tudósításait.

C S A R N O K.

Japán és népe. 4.

— A Jász Ujság számára írta: Urbán János. —

Japánnak az állatvilága nem nagyon gazdag; már nem úgy értem, hogy nem nagyon sokféle állata van; mert egy-egy faj akad, amely elég gazdagon van képviselve, mint pl. a *patkány*, melyek oly szép számmal vannak képviselve, hogy minden háznál az emberek lábainál szaladgálnak. No meg aztán *boha* is van amnyi, hogy szinte minden ruharészbe bekvártlyozza magát egy-két pár. *Kutya* is van bőségesen, hogy szinte falkákban kiborolnak a sárga sines gazdája, vagy tán jobban mondva mindenki gazdájuk, mert a japán nem csak hogy nem bántja őket, hanem minden háznál kirakják számukra az ételmaradékokat. *Ló, szarvasmarha, kecske, juh* igen kevés van Japánban, mert a japáni ezeket használni nem igen tudja. A lovat és szarvasmarhát még használja ritkán igavonásra, de már a tehenet, juhot, kecskét nem feji meg, mert a tejet a japán meg nem issza; undorodik tőle és „*fehér vérnek*” hívja, s csodálkozik, hogy az európai hogy ihatja meg? Apró jóság azonban van Japánban elég; de a japán meg nem öle egy csirkét, mert az állatnak soha sem ontja vért. Hanem azért nagy mester a japán, kieszei a módját, hogy hogyan eheik csirkehúst vérontás nélkül? Telt ömni a csirkét rizsszel, mint nálunk a ludat szokás megömnni, aztán vizet ad neki inni, a rizs nagyon megdagad a víztől, szétrepeszt a csirke begyét, a csirke megdöglik s a japán megeszi a csirkét, mert nem ontotta vért. Nevezetes dolog, hogy a japán a lovat — ha használ ilyet — nem patkolja meg, hanem rizszalmából fonatot csinál s begöngyöli vele a ló patáját, hogy a körme be ne hasadjon, vagy el ne kopjék. Selyemhernyót sokat tenyésztnek Japánban, azért igen közönséges Japánban a selyemruha még a szegényebknél is.

A vadállatok közül megemlítendő: a *medve, majom*, (ezt vadásszák és húsát megeszik;) továbbá a *róka* és a *törpe farkas*. A róka Japánban nagy úr, nem bántja senki, mert bizonyos babonás tisztelettel viseltetnek iránta. Ő Japánban a rizsföldek patrónusa. Említésre méltó még Japán áll-

latvilágában egy teknősbéka faj, mely 15—16 métermézarára is megnő; aztán meg egy salamandra óriás, mely másfélméter gyikocská csak. Halakban rendkívül gazdag. Folyói, tavai tele vannak halakkal; de még több halat nyer a tengerből. Japánban legalább 3 millió ember kizárólagos foglalkozása a halászat; de minden japán szeret halászni, ha szerét teheti. Junius hónapban van a szardellahalászat, amit akkora hálókkal cselekszenek meg, hogy egy-egy hálót 40 ember is húz.

Japánban kétféle nép lakik, az „*ajno*” és „*japán*”. Az „*ajno*” leginkább Jeddó szigetén laknak, a „*japánok*” az ország minden részében. A japánok az ajnokat nem sokra becsülik, mint maga az „*ajno*” név is mutatja, mely a japán „*inu*” szóból származtatva „*kutyát*” jelent. Az ajnok tényleg nagyon alatta állanak a japánoknak; piszkosak, a mosdást nem ismerik, szakálluk, hajuk úgy nő, amint neki tesszik; fésülni csak a szél szokta. Ruházatuk és magukviselete is durva. A japánok ellenben — főleg az előkelőbbek — szeretik a tisztaságot, simák, udvariasak. Ugy az ajno, mint a japán nem öslakója az országnak, bevándorolt mind a kettő, s mind a kettő mongol eredetű. Általában apró, zömök emberkék, átlagos magasságuk 150 centiméter; de testmagasságukhoz képest igen erősek és izmosak. A nők még alacsonyabbak. A japán sötétes barnabőrű nép, fekete hajjal. A nőknek azonban természetes szinüket alig látni, mert túlságosan festik magukat, meg pedig nem csak az arcukat, hanem nyakukat és vállukat is. Sőt a férjes nők fogaikat is festik feketére. A lányok hajukat aranyozzák. A japán nép vidám, gyermekesen bohótermeszerű, előzékeny, szorgalmas, kevéssel megelegető és példásan béketűrő. De előzékenysége az idegenl szemben csak külső máz; igazi lelkületét csak akkor árulja el, ha rizsbortól — amit nagyon szeretnek — becsip; ekkor kitör belőle az idegen iránt való határtalan gyűlölete s ilyenkor jól teszi az idegen, ha kikerüli a részeg japánt, mert a találkozás az idegennek könnyen életébe kerül.

Igen értelmes és kiválóan tanulékony nép, s bármennyire gyűlöli is az idegent, ami jót és hasznót lát tőle, igen szívesen eltanulja, sőt a maga viszonyaihoz ügyesen módosítja is. Ügyességének önmaga is tudatában van, azért hamar válik dicsekvővé sőt hetvenkedővé is.

Ruházata igen egyszerű. Fehérneműt egyáltalán nem visel. Ugy a férfiaknál, mint a nőknél legfontosabb ruhadarab a „*kimónó*”. Ez hasonlít némileg egy hálókötöshöz, csak hogy eüli nem gombolják be, hanem kétszárnyát egymásra hajják s derekukon övvel, vagy egyszerű zsinorral szorosan körütköti. A kimónó fölé vesznek egy bő ujjú zekét s kész a japán öltözék. Lábbelit mindenki hord. Ez áll egy pár gypotharisnyából, melynek a nagylábujj számára külön ujj van. Erre szalmabocskort húz, vagy a gazdagok selyembocskort. De ezt csak száraz időben lehet az utcán használni; ha esni kezd az eső, előveszik a facipőket. A facipőnek 6—7 centiméteres lábai vannak, s úgy néz ki,

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. Mezötúr. Közleményed későn érkezett ez uttal, jövőre hozzuk.

mint egy kis zsámoly. Azárt a járás rajta igen nehéz, és sáros időben az utcán járó japániak úgy néznek ki, mintha megannyi hizott kacsá volna, vagy legalább is most tanulna járnival valamennyi. Az asszonyok viselete a férfiakétől alig különbözik, legfeljebb élénkebb színű és gazdagabban van díszítve. Ujabbban azonban nagyon hódít az európai divat, mely mindinkább kiszorítja a nemzeti viseletet.

Sokat ad a japán úgy a férfi, mint a nő a hajdizsére. A férfi elül borotválja a fejét, hátulról pedig a haját előre fésüli s feje tetején egy csomóba köti össze s megviaszkolja, hogy összeálljon. A frizurája nagyon munkás s több órai munkát igényel, míg összeállítja. De nem is csinál frizurát a japán minden nap. Azért, hogy a hajéke el ne romoljon, nem fekszik vánkoston, hanem vastag fahengert tesz lefekvéskor a nyaka alá, amelynek közepén félkör alakú bevágás van a nyak számára, feje pedig a henger tulsó oldalán szabadon marad alvásközben a levdőben. Így több napig épségben marad a frizurája.

A japáni toilettének, hogy teljes legyen, kiegészítő része a legyező és a pipa. A legyezőt férfi és nő egyaránt használja. A pipa többnyire a kézben van, de használaton kívül a nő övébe dugja, a férfi meg a fejebuján csomóba kötött hajcsomagon dugja keresztül.

A japánok, de különösen a japáni előkelő hölgyek gyalogjárni nem szeretnek; azért a japán nagy városokban a gyaloghintó, vagy hordszék olyan közönséges közlekedő eszköz, mint a mi nagyvárosainkban a fiakker.

(Folytatása következik.)

Hirdetmény.

A m. kir. gyulai 2. honvéd gyalogezred 3. zászlóalj közérkezési bizottsága a zászlóalj legénysége számára 1911 év január hó 1-től december hó 30-ig terjedő időtartamra szükséges marhahús, disznózsír, liszt, fűszer és terményárak biztosítására nyilvános tárgyalást hirdet.

1. A tárgyalás 1910 évi november hó 15-én délelőtt 9. órakor tartatik meg a laktanya emeleti 27 számú ételmi tisztelyettes helyiségében.

2. Az ajánlatok írásban 1 koronás bélyeggel ellátva és lepecsételve nyújtandók be úgy, hogy azok a fenti időpontig a tárgyaló bizottsághoz beérkezzenek. Az ajánlatban az árak számmal és betűvel is irandók és ha eltérés mutatkoznék, úgy az utóbbi a mérvadó. Az árakban az egyes cikkekért netán fizetendő fegyasztsági és minden más adó és illeték bemutatandó.

Minden cikknél a legjobb és középminőségű cikkeknek az ára megjelölendő, továbbá követeltetik a szükségleti helyekre való szállítása a kívánt időszakokban.

Minden egyes ételmi cikkből — a hus kivételével — a céggel megjelölt, lepecsételt minta küldendő be az ajánlattal. — A tárgyalásra a „szállítási feltételek füzetét” két egybehangzó példányban kiállított s az valamennyi ajánlattevőre nézve irányadó és már az az ajánlat benyújtásával az abban foglalt feltételek betartására az illető kötelezettséget vállal.

A szállítási feltételek füzete, melyben a szállítandó cikkek mennyisége és neme is bennfoglalatik, a jelzett irodában délelőtt 8 órától 12-ig s délután 2—5 óráig

megtekinthető és önköltségű árban is beszerezhető.

Az ajánlatához bántapénzül a kereseti összeg 5 százaléka csatolandó, mely készpénz-, értékpapír- és takarékpénztári betétkönyvből (postatakarékpénztár kivéve) állhat.

A tárgyalóbizottság tekintet nélkül az ár jutányosságára az ajánlatok föllötti döntés jogát magának föntartja.

Azon ajánlattevők, kik a tárgyalóbizottság előtt ismeretlenek, szállító-képességük és megbízhatóságukat, ha bejegyzett cégek akkor a kereskedelmi és iparkamara ellenkező esetben a politikai hatóság által kiállítandó bizonyítvánnyal tartoznak igazolni és az ajánlatban feleltendő, hogy ily bizonyítvány megküldésére az illető hatóság felkérte. Ezen bizonyítványnak akként kell közvetlenül a tárgyaló bizottsághoz beérkeznie, hogy a tárgyalásnál rendelkezésre álljon; különben a beérkezett ajánlatok föllött a tárgyaló bizottság határozni nem tudna és így az ajánlatot figyelmen kívül kell hagynia.

Jászberény, 1910 évi október hó 14-én.

Szepessy százados
a közérkezési bizottság elnöke.

Mi végett nélkülözte?

Miért nem nézte már meg ifj. Bathó János Jászberény, Apponyi-tér 5 szám alatt lévő fűszer- és csemegekereskedését? hol a legjobb minőségű áruk olcsón beszerezhetőek.

Francia és magyar cognac, bordói spanyol és egri bikavér, pezsgő-borok, likörkülönlegességek nagy választékban. Mindennemű friss töltésű ásvány-, bor- és ásványvizek nagy raktára. Prágai sódar, felvágottak (Porszásztól), különféle csemegeajtok, hus- és halkonzervek.

Saját termelésű kishegyj és neszürj óborok (1 liter 64, 72 és 80 fillér).

Pontos, figyelmes és tiszta kiszolgálás!
Mérsékelt árak!

Az Apponyi téren levő Streitman-ház (Huba L. gyógyszerháza mellett) eladó.

Bővebb felvilágosítást ad dr. Bathó Károly ügyvéd.

Boreladás!!!
19 hektó olasz rizling, 5 hektó vörös bor eladó. Bővebbet Pesti-nyomdában

Kinek van? eladó óbora?

Ötfokosnál erősebb, vagy világos siller bort havonként 5-6 hektó elszállítással veszek magyar termelőktől.

Eladók I. ker., Báthory-utca 1. szám alatt értekezhetnek déli 12 órától d. u. 2-ig. Szükséglet 50—60 hektoliter.

? ? ?

Berakólány

lapunk nyomdájában jó fizetéssel, azonnal felvétetik.

Rózsafűzér-készítő házi ipar
KALOCSA.

K é s z ü l:

Öt, tíz, tizenöt tizedes, hét-fajdalmú, örvendetes, Jézus Szive, prágai kis Jézus, Szeplőtelen fogantatás, sz. József, meghalt hívek, szent Antal olvasója vas-, réz-, fehérfém és ezüsthuzalra fűzve.

Különböző nagyságú kokotin, kókusz, csont, tömör üveg, jeruzsálemi, olajfa, olajfamag, gyöngyház, ezüst, koral, valódi drágakő stb. szemekből. Mind tartós kezi munka.

Rendelési cím:

Tantos Ferenc Kalocsa, vagy Pesti Péter könyvkereskedőnél

Jászberény.

PÁRTOLJUK a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi és nő — a rendes tag félévenként legalább 1 K (vagysis egész évre 2 K) tagdíjat fizet — A jötevő tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a gazdaságos célra. — Disztag címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:
Budapest,

Ferenciek-tere 7, V. lépcs. I. em.

Asztalos- műhely-

áthelyezés. Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy évek óta fennálló asztalosműhelyemet sajtóházamba: Margit-utca 5 szám alá (Kovármárai pékkel szembe) helyeztem át. Kérve nagybecsű pártfogásukat, kiváló tisztelettel:

Jakkel Béla asztalos.

Hemerka

okl. kántortanító és zenetanár bármifele hangszeren való tanulásra órát ad. Egy óra 80 krajcár, ha több óra hetenkint, akkor olcsóbb. Lakik Belezsnay főhántornánál.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi salak és pormentes szalon szén, továbbá budapesti légszeszgyári, valamint poroszországi pírshén (coaksz) a bánya által előírt eredeti ár mellett alólrótonál megrendelhetők.

Pontos szállításért szavatosságot vállal:

HOFFER MIKSA
több hazai és poroszországi bánya képviselője,
JÁSZBERÉNYBEN.

Nyomdász- tanonc azonnal felvétetik.

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

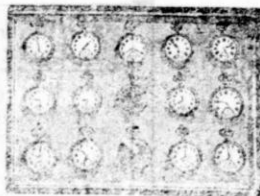
Legelső és legtartósabb a világon Óránként 3 fillért fogyaszt óriási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden fáradság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és könnyűjárású

Singer-Central-Bobbin karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari célokra.

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerzhettek be.

Műhímzés és aplikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Sérvkötők, gummitárcák, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fali- és zsebórák, ékszerek, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőzsebórák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüstművekből, ékszerekből, evőeszközökből és

ezüst dísztárgyakból

melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyiszintén

üveg- és porcellánárak nagyraktára.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA

órák, ékszerész és mechanikus

Jászberény,

a Jászkerületi Népbank épületében.